

Perfecziunament Enconuschientscha da las religiuns ed etica per il stgalim superiur da la scola populara

---

Broschura d'infurmaziun

Ediziun dal mars 2011

Cuntegn

Situaziun da partenza	2	Cundiziuns generalas	4
Elements e finamiras dal perfecziunament	3	Pussaivladads da participaziun	6

Situaziun da partenza

A chaschun da la votaziun dals 17 da matg 2009 (iniziativa d'etica) ha il pievel grischun decidì che las baselgias chantunalas dettian vinavant ina lecziun da religiun e ch'i vegnia introducida ina lecziun «enconuschientscha da las religiuns ed etica», e quai obligatoricain per tut ils uffants da la scola populara. Tenor l'urari dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient (DECA) vegn il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» instrui a partir da l'onn da scola 2012/13 sin il stgalim superiur ed a partir da l'onn da scola 2017/18 sin il stgalim primar da la scola populara grischuna.

Da las personas d'instrucziun da la scola populara che termineschan lur scolaziun l'onn 2014 u pli tard vegni spetgà ch'ellas hajan las qualificaziuns per instruir il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica». En il senn d'ina regulaziun transitorica vegni purschì ils onns 2011 fin 2014 in perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica». L'artitgel respectiv, vul dir l'art. 21 al. 1 da la lescha da scola, sa cloma: «En connex cun l'introducziun dals novs roms d'instrucziun èn las personas d'instrucziun obligadas da frequentar curs da perfecziunament ordinads dal departament, ils quals crodan per regola almain per la mesadad en il temp liber d'instrucziun.»

Il perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» sin il stgalim superiur da la scola populara sa drizza a personas d'instrucziun da quest stgalim e plinavant a personas d'instrucziun da religiun che han – per incumbensa d'ina baselgia chantunala – dà sis u dapli lecziuns da religiun per emna sin quest stgalim durant almain in dals onns da scola 2007/08, 2008/09 e 2009/10.

En vista a l'introducziun dal rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» sin il stgalim primar è planisà in perfecziunament analog pli tard.

Elements e finamiras dal perfecziunament

Il perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» dura 2 giadas 5 dis. Per ademplir il perfecziunament ston dus moduls vegnir visitads cumplettaimain. Ils moduls sa basan sin il plan d'instrucziun correspundent dal stgalim superiur e pon vegnir visitads independantamain in da l'auter. Els cumpiglian ils suandants dus elements:

Cumpetenzza da la materia	<p>Descripziun:</p> <p>Ils cuntegns dal perfecziunament sa refereschan als suandants temas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sviluppar la conscienza da sasez e l'identitad b) viver en la cuminanza c) viver cun ils conumans d) enconuschientscha da las religiuns <hr/> <p>Finamira:</p> <p>Entaifer il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» èn las persunas d'instrucziun ablas d'intermediar sin il stgalim superiur da la scola populara ils cuntegns dals temas enumerads e da sa perfecziunar cuntinuadamain en questa tematica.</p>
Cumpetenzza metodica	<p>Il perfecziunament metodic-didactic è ina part integrala dal perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica». Sin basa da las premissas che valan per l'admissiun al perfecziunament han tut las persunas d'instrucziun che fan il perfecziunament gia vastas experientschas d'instrucziun sin il stgalim superiur da la scola populara.</p> <p>La meglieraziun da las cumpetenzas d'intermediaziun è ina part integrala dal perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica». Las persunas d'instrucziun che fan il perfecziunament emprendan plinavant a tshertgar systematicamain infurmaziuns en l'internet sco er a duvrar là ina plattafurma d'emprender e da barat.</p>

Cundiziuns generalas

Durada da la purschida da perfecziunament

La purschida da perfecziunament dal chantun dura duas emnas e vegn garantida fin la fin da l'onn 2014. Dretgs da substituziun ston vegnir retratgs fin la fin da l'onn da scola 2014/15.

A partir da l'onn da scola 2015/16 èn las instituziuns ch'èn responsablas per la scola (purtadras) obligadas d'engaschar – sin il stgalim superiur da la scola populara – persunas d'instrucziun cun in'autorisaziun valavla per instruir il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica».

Contingents

Il contingent prevesa ina piazza da perfecziunament per mintgamai trais classas dal stgalim superiur. Exempel: Ad ina scola cun ina 1. classa reala, cun ina 2. classa reala, cun ina 3. classa reala, cun ina 1. classa secundara, cun ina 2. classa secundara e cun ina 3. classa secundara stattan a disposiziun duas plazzas da perfecziunament, perquai che questa scola ha en tut sis classas dal stgalim superiur. Almain ina piazza da perfecziunament stat a disposiziun a mintga stgalim superiur da la scola populara.

Il contingent vegn calculà sin basa dal dumber da partiziuns dal stgalim superiur da l'onn da scola actual 2010/11 u – en cas ch'ins sto quintar en l'avegnir cun dapli partiziuns sin il stgalim superiur – sin basa dal dumber da partiziuns dal stgalim superiur da l'onn da scola vegnint 2011/12. En la dumonda d'admissiun Z1 sto vegnir inditgà l'onn da referenza correspondent.

La portadra decida, sch'ina da sias persunas d'instrucziun dal stgalim superiur u sch'ina persuna d'instrucziun da religiun d'enfin ussa instruescha il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica». Entaifer ses contingent determinescha ella las persunas d'instrucziun che dastgan visitar il perfecziunament che vegn cofinanzià dal chantun.

Finiziun dal perfecziunament – attest da qualificaziun

Suenter la finiziun dal perfecziunament survegnan las participantas ed ils participants in attest da qualificaziun per instruir il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» en il chantun Grischun. Questa autorisaziun è necessaria per instruir il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica».

I vegn spetgà che las participantas ed ils participants dal perfecziunament sajan pronts d'ademplier singulas incumbensas per il studi autodidactic. Entaifer il perfecziunament sto vegnir furnida ina cumprova da prestaziun en furma d'ina planisaziun da l'instrucziun cun ina reflexiun.

Per pudair emetter l'autorisaziun d'instruir ston tuts dus moduls vegnir visitads cumplettamain ed i sto vegnir furnida la cumprova da prestaziun.

Interrupziun

Extradas avant la finiziun dal perfecziunament quintan tar il contingent da la purtadra. Las purtadras n'han nagin dretg sin ulteriuras plazzas da perfecziunament. Il USS recumonda ad ellas da far ina cunvegna da perfecziunament cun las persunas d'instrucziun, avant che quellas cumenzan cun il perfecziunament.

Substituziun/distgargia

L'art. 21 da la lescha da scola prevesa che las persunas d'instrucziun absolvi-an per regla la mesadad dal perfecziunament ordaifer il temp d'instrucziun. Per il perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica», che dura totalmain 10 dis, importa questa part pia in'emna. Durant quest temp sto la purtadra procurar per ina substituziun.

Entaifer il perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» vala quest dretg da substituziun (en il senn d'ina distgargia) independentamain dal fatg, sche la persuna d'instrucziun ha visità il perfecziunament durant ses temp d'instrucziun u durant ses temp liber. En enclegientscha cun la persuna d'instrucziun fixeschan las purtadras, cur ch'il dretg da substituziun po vegnir retratg. Durant quest temp ston las purtadras engaschar ina substituziun.

Per persunas d'instrucziun da religiun d'enfin ussa, che vegnan messas sin il contingent da plazzas da perfecziunament sin dumonda da la purtadra (cf. premissas d'admissiun), na pon vegnir mess a quint al chantun nagins custs da substituziun.

Il dretg da substituziun han mo persunas d'instrucziun che absolvan il perfecziunament entaifer il contingent.

Ils custs da substituziun vegnan quintads giu tras la purtadra cun il formular da rendaquint correspondent (AST).

Pussaivladads da participaziun

Al perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» vegnan admessas persunas d'instrucziun che han in diplom renconuschì per instruir sin il stgalim superiur da la scola populara u ina permissiun definitiva per dar scola sin quest stgalim e plinavant persunas d'instrucziun da religiun d'enfin ussa che han dà sis u dapli lecziuns da religiun per emna sin quest stgalim durant almain in dals onns da scola 2007/08, 2008/09 e 2009/10.

Davart l'admissiun definitiva al perfecziunament decida il USS (inoltraziun da las dumondas d'admissiun Z1 e Z2).

Participaziun entaifer il contingent

Entaifer sia planisaziun dals pensums sto la singula purtadra procurar che l'instrucziun dal rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica» saja garantida a partir da l'onn da scola 2012/13 sin ses stgalim superiur. Quai en il senn d'ina introducziun en etapadas.

Il contingent prevesa ina piazza da perfecziunament per mintgamai trais classas dal stgalim superiur. Exempel: Ad ina scola cun ina 1. classa reala, cun ina 2. classa reala, cun ina 3. classa reala, cun ina 1. classa secundara, cun ina 2. classa secundara e cun ina 3. classa secundara stattan a disposiziun duas plazzas da perfecziunament, perquai che questa scola ha en tut sis classas dal stgalim superiur. Almain ina piazza da perfecziunament stat a disposiziun a mintga stgalim superiur da la scola populara.

La purtadra decida, sch'ina da sias persunas d'instrucziun dal stgalim superiur u sch'ina persuna d'instrucziun da religiun d'enfin ussa instruescha il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica». Entaifer ses contingent determinescha ella las persunas d'instrucziun che dastgan visitar il perfecziunament che vegn cofinanzià dal chantun.

Custs

La repartiziun dals custs tranter il chantun e las purtadras è da princip fixada tenor las regulaziuns legalas: Las purtadras ston surpigliar l'indemnisaziun da la persuna d'instrucziun che fa il perfecziunament e l'indemnisaziun da la substituziun, plinavant l'alloschi, l'alimentaziun ed ils custs da viadi da la persuna d'instrucziun che fa il perfecziunament, e quai tenor ina tariffa minimala che vegn fixada dal departament. Il chantun surpiglia cumplainamain ils custs dal curs, e dals meds d'instrucziun sco er ils custs da substituziun ch'èn impu-tabels tenor l'ordinaziun davart la salarisaziun da las persunas d'instrucziun (OSP). Quests custs vegnan pajads a la purtadra suenter il rendaqunt (formular AST).

Annunzia

Suenter ch'il USS ha approvà l'admissiun (Z1), s'annunzian las participantas ed ils participants per il perfecziunament (formular AE), e quai directamain tar la scola auta da pedagogia dal Grischun (SAPGR).

I vegn spetgà che las participantas ed ils participants dal perfecziunament sajan pronts d'ademplier singulas «incumbensas da lectura» gia avant il cumenzament dal perfecziunament.

Participaziun ordaifer il contingent

A persunas d'instrucziun ordaifer il contingent da la purtadra dat il chantun er la pussaivladad da sa participar al perfecziunament per il rom «enconuschientscha da las religiuns ed etica». Il chantun metta a quint ils custs che resultan. Quests custs ston vegnir surpigliads da la persuna d'instrucziun e/u da la purtadra. La prioritad per l'admissiun al perfecziunament han dentant persunas d'instrucziun entaifer il contingent.

Custs

La participaziun custa 980.– francs.

Cuntegnids èn ils custs ed il material dal curs. I n'exista nagin dretg da substituziun resp. da distgargia. Sche la purtadra engascha tuttina ina substituziun, na po ella betg metter a quint quests custs al chantun.

Annunzia

Suenter ch'il USS ha approvà l'admissiun (Z2), s'annunzian las participantas ed ils participants per il perfecziunament (formular AE), e quai directamain tar la scola auta da pedagogia dal Grischun (SAPGR).

I vegn spetgà che las participantas ed ils participants dal perfecziunament sajan pronts d'ademplier singulas «incumbensas da lectura» gia avant il cumenzament dal perfecziunament.

Adressas e persunas da contact

Infurmaziuns generalas

www.avs.gr.ch

Administraziun, admissiun e finanzas

Uffizi per la scola populara ed il sport (USS)

Quaderstrasse 17

7000 Cuira

tel. 081 257 27 20

fax 081 257 20 33

info@avs.gr.ch

Organisatur dal curs

Scola auta da pedagogia dal Grischun

Luzius Meyer, lic. fil.

Manader da la partiziun «furmaziun cuntinuada»

Scalärastrasse 17

7000 Cuira

tel. 081 354 03 06

fax 081 354 06 07

weiterbildung@phgr.ch